

Årsplan for barnehagene i Tinn

2025-2026

Dale Bakus barnehage, Furuheim barnehage, Furuheim barnehage avdeling Hovin, Skibakkesletta barnehage, Øverland barnehage og Vesletun



Alle barn og unge opplever mestring hver dag

Alle barn og unge er ressurser i et inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel, lek og læring

Personalet deltar aktivt i profesjonelle læringsfellesskap hvor alle reflekterer over felles verdier og vurderer og videreutvikler sin pedagogiske praksis til barn og unges beste

Alle barnehager, skoler og PPT benytter data og forskningsbasert kunnskap for å drive systematisk utvikling av læringsmiljøet

Innhold

1	PLANDOKUMENTENE:	3
1.1	Lov om barnehager	4
1.2	Rammeplan for barnehagen	5
1.2.1	Årsplan	5
1.2.2	Hvordan omsette rammeplanens formål og innhold i praksis	5
1.2.3	Progresjon	6
1.3	Barnehagens digitale praksis	6
1.4	Mangfold og gjensidig respekt	6
1.4.1	Hvorfor er dette viktig?	6
1.4.2	Personalet skal	6
1.4.3	Vurdering av arbeidet	7
2	Fokusområder	7
2.1	Kongsbergregionens 4 fokusområder	7
2.2	Liv og røre i barnehagene	8
3	Barnehagens verdigrunnlag	8
3.1	Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg, livsmestring og psykisk helse	9
3.1.1	Hvorfor er dette viktig?	9
3.1.2	Personalet skal	9
3.1.3	Vurdering av arbeidet	9
3.1.4	Progresjon	9
3.1.5	Tidlig innsats	10
3.2	Bedre tverrfaglig innsats (BTI)	11
3.2.1	Hvorfor er dette viktig?	11
3.2.2	Personalet skal	12
3.2.3	Vurdering av arbeidet	13
3.3	Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	13
3.3.1	Hvorfor er dette viktig?	13
3.3.2	Personalet skal	13
3.3.3	Vurdering av arbeidet	14
3.3.4	Progresjon	14
3.4	Barnehagen skal fremme danning	14
3.4.1	Hvorfor er dette viktig?	14
3.4.2	Personalet skal	15
3.4.3	Vurdering av arbeidet	15
3.4.4	Progresjon	15
3.5	Barnehagen skal fremme læring	15
3.5.1	Hvorfor er dette viktig?	16

3.5.2	<i>Personalet skal</i>	16
3.5.3	<i>Vurdering av arbeidet</i>	16
3.5.4	<i>Progresjon</i>	16
3.6	Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	17
3.6.1	<i>Hvorfor er dette viktig?</i>	17
3.6.2	<i>Personalet skal</i>	17
3.6.3	<i>Vurdering av arbeidet</i>	18
3.7	Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	18
3.7.1	<i>Hvorfor er dette viktig?</i>	18
3.7.2	<i>Personalet skal</i>	19
3.7.3	<i>Vurdering av arbeidet</i>	19
3.8	Medvirkning	19
3.9	Vurdering	20
3.9.1	<i>Personalets refleksjon over pedagogisk arbeid</i>	20
3.10	Overganger	21
3.10.1	<i>Hvorfor er dette viktig</i>	22
3.10.2	<i>Personalet skal</i>	22
3.10.3	<i>Vurdering</i>	22
3.11	Verdensarv	22
3.11.1	<i>Hvorfor er dette viktig?</i>	23
3.11.2	<i>Personalet skal</i>	24
3.11.3	<i>Vurdering av arbeidet</i>	24
3.12	Tinn kommune er en trafiksikker kommune	24
3.12.1	<i>Hvorfor er dette viktig?</i>	24
3.12.2	<i>Personalet skal</i>	24
3.12.3	<i>Vurdering av arbeidet</i>	25

1 PLANDOKUMENTENE:

- Lov om barnehager
- Rammeplan 2017
- Lokal tilpasning – felles årsplan
- Barnehagenes planer – årlig informasjon = Fokusplan, periodeplaner, ukeplaner
- FN barnekonvensjon
- Bærekraftsmål

1.1 Lov om barnehager

§ 1 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering

§ 2 Innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

§ 3 Barns rett til medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

§ 4 Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

1.2 Rammeplan for barnehagen

Forskrift om rammeplan fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver.

1.2.1 Årsplan

- Et arbeidsredskap for personalet
- Skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser
- Skal gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, samarbeidspartnere og andre interesserte.
- Styrere og enhetsleder utarbeider en årsplan
- Årsplanen skal fastsettes i samarbeidsutvalget
- Viser hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold
- Barnehageeiers lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Felles årsplan for barnehagene i Tinn

I Tinn har vi valgt å lage en felles årsplan med lokale tilpasninger. Årsplanene evalueres årlig.

Vi har da utdypet de punktene som er ekstra viktig for oss og som har kommet fram gjennom felles arbeid med tema over flere år.

1.2.2 Hvordan omsette rammeplanens formål og innhold i praksis

I Tinn kommune skal det tydeliggjøres gjennom:

- Årsplanen

- Periodiske planer, vurderinger og dokumentasjon
Utviklingssamtaler
- På foreldremøter og foreldresamtaler

1.2.3 Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (R-17 s.44)

Uansett alder, må vi starte der barnet er i sin utvikling.

1.3 Barnehagens digitale praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for barna.

1.4 Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. (R -17 s. 9)

1.4.1 Hvorfor er dette viktig?

En barnehage gjenspeiler samfunnet generelt, og i Tinn har vi et mangfold både når det gjelder kultur, språk, alder, kjønn og funksjonsnivå. Dette skal barnehagen ta hensyn til, og legge til rette for en kultur som viser toleranse, inkludering og respekt.

1.4.2 Personalet skal

- Ha et inkluderende menneskesyn – hvor det er plass til alle ulike familieformer.
- Synliggjøre aktuelle religioner og kulturer i barnehagene.

- Markere aktuelle høytider.
- Markere den internasjonale Morsmålsdagen, og synliggjøre ulike språk og kulturer i barnehagen.
- Jobbe bevisst med språkstimulering og begrepsutvikling.
- Oppfordre foresatte til å snakke morsmålet hjemme:
- Vektlegge at ved å ha barn i barnehagen med ulike funksjonsnivå og behov, erfarer barna at alle er forskjellige, og at ulikhet er bra.
- Være en undrende voksen

1.4.3 Vurdering av arbeidet

- Lytte til barna, og observere om vi har et inkluderende og tolerant barnehagemiljø som er preget av respekt.
- Observere barnets plass i barnegruppa

2 Fokusområder

2.1 Kongsbergregionens 4 fokusområder

- **Språk**
- **Lese og skrive**
- **Antall rom, form og regning**
- **Atferd**

Tinn kommune er en del av Kongsbergregionen og i samarbeid med USN starter vi kompetansepakker for barnehager og skoler for å heve kompetansen på høyfrekvente vansker hos barn og elever.

Tinn kommune har valgt Atferd som første kompetansepakke. Kompetansepakken er delt inn i 4 moduler som barnehagene skal jobbe med i løpet av barnehageåret 25-26

Målet med kompetansepakken er å bygge opp kompetansen til hele personalgruppen og det er et tverrfaglig samarbeid med PP-tjenesten, barnevern og helse i Tinn kommune.

2.2 Liv og røre i barnehagene

Barnehagene i Tinn kommune er med Liv og røre i regi av Vestfold og Telemark fylkeskommune. Liv og røre skal bidra til læring, trivsel og helse for barn i barnehagen.

Den helhetlige og helsefremmende modellen skal bidra til bevegelsesglede, matglede og inkluderende aktiviteter for store og små. Programmet bidrar til å oppfylle Rammeplan for barnehager, nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i barnehagen og nasjonale anbefalinger om fysisk aktivitet og stillesitting for barn.

Liv og røre <https://www.vtfk.no/meny/tjenester/opplaring-og-folkehelse/folkehelse/liv-og-rore/liv-og-rore-i-barnehager/>

3 Barnehagens verdigrunnlag

3.1 Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg, livsmestring og psykisk helse

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet (R-17 s. 19). Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne forskjeller (R-17 s.11).

3.1.1 Hvorfor er dette viktig?

Det du legger inn av omsorg, trøst, ømhet, glede og latter, kommer ut igjen som psykisk helse og mestring hos barna du jobber med. Din evne til å se hva barna trenger, og gi dem det, din vilje til å reflektere over og videreutvikle deg selv som omsorgsperson, bidrar til den psykiske helsen i befolkningen, intet mindre. Profesjonell omsorg krever kunnskap.

3.1.2 Personalet skal

- Gi nærhet og skape gode relasjoner mellom barn-voksne og barn-barn.
- Ta barna på alvor.
- Følge barnas innspill
- Snakke med barna om ting som opptar dem
- Gi ros og anerkjennelse ut fra barnas forutsetninger
- Observere og sette inn tiltak for de barna som trenger ekstra stimulering
- Samle barnas oppmerksomhet for å skape en felles opplevelse
- Sette ord på/beskrive det dere opplever sammen
- Vise følelser og entusiasme
- Lære barna å regulere sine følelser ved hjelp av tydelige voksne.
- Støtte barna i utfordringer

3.1.3 Vurdering av arbeidet

Dette krever tilstedeværende, bevisste, reflekterte og varme voksne som har fokus på barna. Tilstedeværende voksne vil si voksne som er til stede både fysisk og mentalt. Det krever at de voksne har fullt fokus på barna, og kan møte barnas behov.

Å skape gode omsorgsrelasjoner mellom de voksne i barnehagen og barnet er grunnleggende for å gi barnet en trygg start i barnehagen. Fordi det er i omsorg barnets beste ligger. Det er i omsorg barnets videre gode utvikling ligger.

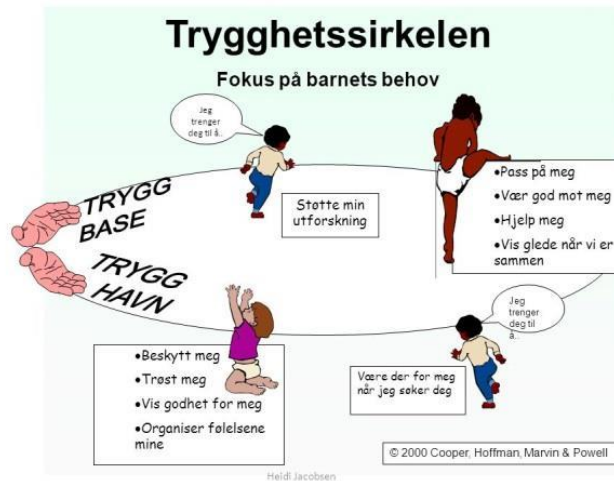
3.1.4 Progresjon

Personalet ser barnet der det er, og er et støttende stilas for videre utvikling.

De yngste (0 – 3 år)	De eldste (3 – 6 år)
Barnet smiler og viser glede	Barnet har knyttet vennskapsbånd til andre barn
Barnet er trygt og rolig når det stelles	Barnet bruker barnehagens rom og utstyr allsidig
Barnet er tillitsfullt når det skal hvile/sove	Barnets tør å prøve nye ting og mestrer overganger
Barnet lar seg trøste av personalet	Barnet tør å protestere og hevde egne meninger
Barnet viser varierte følelser	Barnet tar initiativ til positiv aktivitet og samspill
Barnet viser interesse for andre barn	Selvstendig i påkledning og ved måltider
Barnet finner trygghet i nye situasjoner	Barnet skal sette grenser for kroppen sin
Barnet skal bli kjent med kroppen sin	

3.1.5 Tidlig innsats

- To av de viktigste behovene hos ethvert barn er: Behovet for beskyttelse og omsorg, og behovet for å undersøke og mestre verden. Dette danner grunnlaget for trygghet og livsglede.
- Tilknytning er mer enn trygghet og gode følelser. Det dreier seg også om å hjelpe barn med vanskelige følelser og støtte dem i utforsking og lek.
- For er lite barn kommer trygghet foran alt. Det kommer til verden med et innebygget og automatisk «program» for å søke trygghet og beskyttelse. Det er dette som kalles tilknytning.
- De voksnes oppgave er å være en god reguleringsstøtte for barna, gjennom å opptre større, sterkere og klokere. På denne måten kan voksne hjelpe barna til å bli kjent med, og håndtere de ulike følelsene.
- I Tinn bruker vi trygghetssirkelen aktivt.
- Fokuset på omsorg, tilknytning og trygghet skal gjenspeiles i alt man foretar seg med barn, gjennom hele barnehageløpet.



3.2 Bedre tverrfaglig innsats (BTI)

Alle barn og unge skal få den støtten de trener for å ha det bra hjemme, i barnehage, på skolen og i fritiden. Det skal være trygt og godt for barn å vokse opp vår kommune. Av og til kan man likevel oppleve utfordringer og vansker. I vår kommune jobber vi sammen med den gravide, barnet, ungdommen og familien, for å sikre at dette blir håndtert gjennom BTI- Bedre Tverrfaglig Innsats. Her får du informasjon om hva du kan gjøre dersom du lurer på om et barn eller en ungdom trenger hjelp.

Trygghet og beskyttelse er ingen selvfølge. Noen barn lever i hjem hvor det foregår omsorgssvikt, psykisk sykdom, rus, vold eller seksuelle overgrep.

Barnehagen har en forpliktelse til å beskytte disse barna.

Barnehagelovens § 22 sier at «barnehagepersonalet skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barnevernstjenestens side.

Bedre tverrfaglig innsats, <https://tinn.kommune.no/artikkel/bedre-tverrfaglig-innsats-bti>

3.2.1 Hvorfor er dette viktig?

Forskning viser at barn som utsettes for vold og overgrep er i stor risiko for å utvikle store psykiske og fysiske plager. Vold og overgrep utført av omsorgspersoner kan føre til utviklingstraumer og føre til vanskeligheter i tilknytningen. Trygg tilknytning danner grunnlaget for videre livsløp. (jf. Trygghets sirkelen COS)

Tidlig intervensjon betyr å gripe inn så tidlig som mulig når en blir bekymret for et annet menneske. Det handler altså om å identifisere og starte håndtering av et problem på et tidligst mulig tidspunkt.

3.2.2 Personalet skal

- Skape gode relasjoner med alle barn, slik at barna føler seg trygge og ivaretatt til å betro seg til de voksne
- La barna bli kjent med egen kropp, slik at de får en god kroppsbevissthet
- Snakke med barna om grenser for egen kropp, og hva som er lov og ikke lov å gjøre mot hverandre. Å utøve vold og seksuelle overgrep er ikke lov.
- Støtte barna i deres undring og nysgjerrighet over egen kropp og seksualitet
- Snakke med barna om hvordan barn blir til, og gjør de bevisst på at voksne ikke har lov til å utføre slike handlinger med barn
- Ta opp temaet på foreldremøtet hver høst, slik at foreldrene får kjennskap til at barnehagen har fokus på dette – stor forebyggende faktor.
- Bevisstgjøre barna på hva som er uakseptabel atferd når det gjelder psykisk og fysisk vold.
- Personalet skal ha fokus på dette gjennom forebyggende arbeid, ved å lære barna om kroppen sin, og grenser for egen kropp.
- Personalet skal gjennom daglige observasjoner og samtaler være i stand til å se disse barna, og legge til rette for at barna kan prate med personalet om hvordan de har det hjemme. Grunnlaget for disse samtalene skapes gjennom trygge, tilstedeværende og omsorgsfulle voksne.
- For de minste barna i barnehagen er det viktig å la barna bli kjent med kroppen sin. Gjennom kroppslig utforsking og motoriske aktiviteter får barna kjennskap til hva kroppen er i stand til.
- For de eldste barna i barnehagen blir det viktig å få kjennskap til grenser for egen kropp, og få en forståelse av at «kroppen min eier jeg», slik at de er rustet til å si ifra dersom de opplever krenkelser.
- I Tinn-barnehagene skal handlingsveilederen «Barn som bekymrer» og nettsiden [BTI](#) brukes som et arbeidsredskap dersom man er bekymret for at et barn lever under bekymringsfulle forhold.

3.2.3 Vurdering av arbeidet

Vi observerer barnas trivsel og allsidig utvikling, og prater med barna om hvordan de har det både hjemme og i barnehagen

Vi reflekterer i personalgruppa og dokumenterer arbeidet i tråd med Barnehageloven, Rammeplanen og barnehagens interne planer

3.3 Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. (R-17 s. 20)

3.3.1 Hvorfor er dette viktig?

Lek er ikke bare lek – lek gir glede, og er lystbetont samtidig som det er barnas viktigste arena for læring. Gjennom leken får barna motoriske-, kognitive-, kommunikative og sosiale ferdigheter.

Leken er identitetsskapende og bidrar til at barn får en forståelse av seg selv på en rekke ulike områder. Å skape rom for leken, og ha personale som kan mye om lek, er å ta på alvor noe av det som er aller viktigst for barn. Både her og nå, og som grunnlag for videre utvikling og læring.

Et personale som deltar i lek, veileder og hjelpe barna inn i lek, verner og videreutvikler den, er sentralt i lek. - og læringsarbeidet i Tinn kommune.

3.3.2 Personalet skal

- Forske og undre seg sammen med barna
- Dokumentere leken
- Være en støtte for barn i lek
- Være anerkjennende
- Bruke leke- og identitetspråket
- Bruke improvisasjonsblikk
- Tilrettelegge for barns lek og et godt lekemiljø
- Ha fokus på språk- og språkutvikling i leken
- Tilføre ny kunnskap, inntrykk og erfaringer

- La barna medvirke
- Delta og engasjere seg i barns lek
- Ha fokus på sosiale ferdigheter, fellesskap og mestring
- Ha fokus på vennskap, humor og glede i leken

3.3.3 Vurdering av arbeidet

Det skal foregå løpende observasjoner og vurderinger av barnets lek, trivsel, vennskap og deltagelse i fellesskapet. Vurderingene skal bygge på refleksjoner der hele personalet deltar for å sikre et bredest mulig syn. I barnas utviklingssamtaler, skal det foreligge en vurdering av barnets lek, trivsel og vennskap.

3.3.4 Progresjon

De yngste (0-3 år)	De eldste (3-6 år)
Barnet utforsker gjenstander og leketøy	Barnet tar initiativ til alenelek
Barnet er aktiv i grov motorisk lek	Barnet deltar i og utvikler konstruksjonsleken
Barnet deltar i turtakingslek	Barnet er aktiv i rollelek og viser glede over det
Barnet begynner med late-som-om- lek	Barnet bruker språket bevisst til å styre leken
Barnet leker med andre barn	Barnet deltar i regellek
Barnet begynner med konstruksjonslek	Barnet bearbeider opplevelser gjennom leken

3.4 Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap». (R-17 s. 21)

3.4.1 Hvorfor er dette viktig?

Begrepet danning handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter.

Der vi voksne går ved siden av barna og veileder på deres vei eller gir de et "lite dytt" for å nå målet de ønsker. Danning er en livslang prosess som skjer i samspill med omgivelsene og med andre. Danning handler om muligheter barna har sammen med oss. Danning i

barnehagen er godt knyttet opp mot voksenrollen, vi setter spor i neste generasjon og vi påvirker barnas måte å se seg selv på - speiling gjennom andre.

3.4.2 Personalet skal

- Ha fokus på tema som voksenrollen, lek og læring, få innsikt i nærmiljøets historie, relasjoner og tilknytning.
- Jobbe for å få et nært og godt foreldresamarbeid, til det beste for barna.
- Legge til rette for at barns medvirkning skal stå sentralt i vårt hverdagsliv.
- Møte hvert barn og tolke barnets intensjon positivt
- Ved utfordrende oppførsel, lete etter opprettholdende faktorer i miljøet «Et barn er ikke vanskelig – men de kan ha det vanskelig»
- Veilede barna

3.4.3 Vurdering av arbeidet

- Gjennom observasjon av barna, ser vi etter tegn på trivsel og helhetlig utvikling.
- Ved dialog med barna, kan vi få innblikk i barnas dannelsesløp.
- Refleksjon i personalgruppa, med påfølgende dokumentasjon, i tråd med lover og retningslinjer
- Gjennom utviklingssamtaler med foreldrene

3.4.4 Progresjon

I løpet av tiden i barnehagen skal barna ha fått et godt grunnlag for livet videre.

De yngste (0-3 år)	De eldste (3-6 år)
Barnet viser ulike følelser	Barnet samarbeider med andre barn
Barnet er interessert i andre barn	Barnet har en viss selvkontroll, og viser følelser uten at det går ut over andre
Barnet imiterer andre barn og voksne	Barnet kan sette ord på følelser og snakke om dem
Barnet kan hevde seg selv	Barnet innordner seg i barnegruppa
Barnet kan begynne å dele med andre barn	Barnet inkluderer andre barn på en positiv måte
Barnet viser begynnende empati	

3.5 Barnehagen skal fremme læring

I rammeplanen står det at barnehagen skal fremme et inkluderende og stimulerende miljø hvor alle barn skal oppleve å bli sett og kan delta i leke, miljøet skal støtte opp om lyst til å leke, utforske, lære og mestre. (R-17 s. 22)

3.5.1 Hvorfor er dette viktig?

Forutsetning for all læring er trygghet og tro på egne evner til å lære. Vi har derfor fokus på mestring og utvikling. Tidlig innsats betyr at man skal sette i gang tiltak for et barn med en gang det er behov for det. Barnet skal bli den beste utgaven av seg selv – men ikke på bekostning av andre.

3.5.2 Personalet skal

- Ha tydelig ledelse av avdelingen gjennom språklig og faglig klarhet, og struktur.
- Ha ansvar for at alle relasjoner i barnehagen er gode.
- En autoritativ praksis. En autoritativ lærer utøver en kombinasjon av kontroll og støtte for barna. Nordahl et. al (2005) sier også at voksne som kombinerer en varm og støttende relasjon med god kontroll, vil kunne oppnå positiv innflytelse på barnet.
- Ha høye og realistiske forventninger til barnet, med utgangspunkt i barnets ståsted.
- Jobbe for en mestringsorientert læringskultur i barnehagen. Vurdere utvikling og læringsutbytte.
- Ha stor variasjon og åpen tilnærming i utviklingsarbeid og temaarbeid.
- Jobbe for et problemløsende og gjensidig støttende samarbeid mellom hjem og barnehage.
- Bygge på barnas motivasjon og ha realistiske forventninger. Bruke trygghets sirkelen

3.5.3 Vurdering av arbeidet

Observasjon av barn og barnegruppa i lek, aktivitet og hverdagssituasjoner.

Gjennom utviklingssamtaler med foresatte.

Samarbeid med andre instanser og tilsyn.

Refleksjon og vurdering av egen praksis.

3.5.4 Progresjon

De yngste (0-3 år)	De eldste (3-6 år)
Barna bruker kroppen aktivt	Barnet kan alle grunnbevegelser
Barnet bruker språket aktivt	Barnet bruker pinsettgrep
Barnet klarer enkle puslespill/ innpasningsbrett	Barnet tegner og skaper uttrykk selvstendig
Barnet deltar aktivt i lek	Barnet kan grunnleggende begreper
Barnet lærer ferdigheter i formingsaktiviteter	Barnet kan mengder opp til ti
Barnet skal oppleve å mestre	Barnet kan skrive navnet sitt og kjenne igjen bokstaver
	Barnet tegner hodefoting

3.6 Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.

Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å meste balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (R-17 s. 22-23)

3.6.1 Hvorfor er dette viktig?

Sosial kompetanse er en nødvendig ferdighet barn trenger i barnehagen og i sitt liv ellers. Denne kompetansen er til særlig nytte for å forebygge, stoppe utestengelse, krenkelser og mobbing i barnehagen. Barnas hverdag består i all hovedsak av lek. I leken foregår viktige læreprosesser, og leken fremmer utviklingen på sentrale sosiale områder.

Det dreier seg bl. annet om utfoldelse, selvrealisering og aktiv deltakelse i et fellesskap som igjen skaper gode relasjoner og vennskap.

Vennskap anses som det aller viktigste virkemiddelet mot mobbing og utestengelse.

Forskning viser at barn som utsettes for mobbing og krenkelser har stor risiko for å utvikle både fysiske og psykiske plager.

Nulltoleranse for mobbing og krenkelser, [Lov om barnehager](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64),
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

3.6.2 Personalet skal

- Gi barna felles opplevelser som gir grunnlag for videre lek.
- Delta aktivt i lek og aktiviteter.
- Legge til rette for at barna opplever en barndom som er preget av vennskap, fantasifull lek, gode opplevelser med nære og trygge relasjoner til både voksne og de andre barna i barnehagen.
- Opptre som autoritative voksne som kombinerer kontroll og varme, og gjennom det ha gode muligheter til å ha en positiv påvirkning på barnas utvikling av atferd og kompetanse (Nordal et al., 2005)
- Være oppmerksomme på det enkelte barns trivsel, vennskap og fellesskap og hvilke samspillsmønstre det er i barnegruppa.
- Jobbe aktivt mot at mobbing og krenkelser ikke skjer i barnehagene i Tinn. Ved å følge med, gripe inn og sette i gang tiltak ved behov.

- Legge til rette for at alle barn gis mulighet til å utvikle empati, prososial atferd, selvkontroll og selvhevdelse.
- Ta på alvor barnas subjektive følelser

For å få til dette trengs det kompetente voksne, som gir trygghet og tid, og har en tilstedeværelse med både hode og hjerte. Barns trivsel – voksnes ansvar!

3.6.3 Vurdering av arbeidet

- Det skal foregå løpende observasjoner og vurderinger av barnets lek, trivsel, vennskap og deltagelse i felleskapet
- Vurderingene skal bygge på refleksjoner der hele avdelings ansatte deltar for å sikre et bredere syn, progresjon og kvalitet.
- I det enkelte barns utviklingssamtale, skal det foreligge en vurdering av barnets lek, trivsel og vennskap.

3.7 Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, og annen alternativ og supplerende kommunikasjonsform.

Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I barnehager for samiske barn i samiske distrikt skal barnehagen fremme barnas samiskspråklige kompetanse. (R17 s. 23)

3.7.1 Hvorfor er dette viktig?

Kommunikasjon er viktig for å forstå og bli forstått. Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. Språket blir brukt til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter.

3.7.2 Personalet skal

- Være bevisste sin rolle som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjonen med barna.
- Bidra til at barna får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som redskap til å uttrykke egne tanker og følelser.
- Stimulere det verbale og ikke – verbale språket slik at barna mestrer å bruke det i samspill med andre.
- Lese og samtale med barna, både i uformelle og formelle læringssituasjoner.
- Bruke data/ikt som redskap til begrepslæring, utforskning av temaer, sang og musikk, tekster m.m.
- La barna bli kjent med skriftspråket og bygge opp under interessen rundt dette.
- Bruke aktuelle kartleggingsverktøy ved behov.
- Tilby alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) ved behov.
- Fremme viktigheten av, og oppfordre barn og foreldre til å bruke sitt eget morsmål.

3.7.3 Vurdering av arbeidet

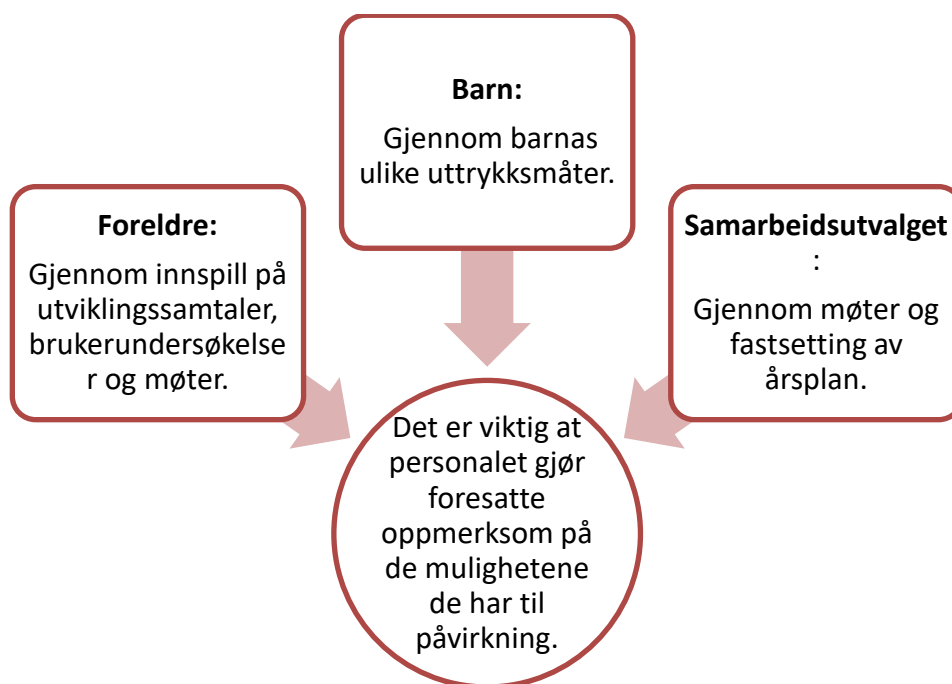
Observasjon, refleksjon og kartlegging er grunnlaget for vurderingen av arbeidet med kommunikasjon og språk.

3.8 Medvirkning

Barnehagen skal ivareta barns rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. (R-17 s. 27)

Barnehagen skal begrunne sine vurderinger og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. (R-17 s. 29)

Barns og foreldres medvirkning bringes inn i planleggingsarbeidet på følgende måter:



3.9 Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehagelov og rammeplan. (R-17 s. 38)

3.9.1 Personalets refleksjon over pedagogisk arbeid

Hver periode som er gjennomført vil bli vurdert. Det gjelder både den konkrete gjennomføringen av planene, lekemiljøet, barnas utvikling og mål knyttet til årsplanen/rammeplanen. Samtale og refleksjon rundt handlingene våre vil gå inn som en del av fagmøtene og avdelingsmøtene våre, for å få fram den enkelte medarbeiders sine holdninger og verdier rundt måten ting blir gjort på. Barna skal også være med på vurderingene, tilpasset alder og modning. Vi har en kontinuerlig evalueringsprosess, som sikrer at vi arbeider i samme retning og mot samme mål.

Hva skal evalueres?	Innhenting av data:	Vurderingsform:
Det enkelte barns trivsel, utvikling og behov (Løpende evaluering)	<ul style="list-style-type: none"> • Observasjon i hverdagen • Barnets verbale og nonverbale uttrykk • Foreldresamtaler 	<ul style="list-style-type: none"> • Fagmøter • Møte med leder • Foreldresamtaler, formelle og • Uformelle

	<ul style="list-style-type: none"> • Hverdagssamtalene • Refleksjonssamtaler • Bruk av TRAS • Bruk av Alle med • Pedagogisk analyse 	<ul style="list-style-type: none"> • Refleksjonssamtaler på • fagmøter og avdelingsmøter
Personalets arbeid med målsettinger	<ul style="list-style-type: none"> • Barnets verbale og nonverbale uttrykk • Daglig kommunikasjon med hjemmet • Foreldresamtaler • Foreldremøter • Observasjoner • Medarbeidersamtaler 	<ul style="list-style-type: none"> • Fagmøter • Ledermøter • Pedagognettverk • Foreldresamtaler • Foreldremøter
Samarbeid i barnehagen	<ul style="list-style-type: none"> • Evalueringsskjema • Medarbeidersamtaler • Samtaler med barna • FAU / SAU 	<ul style="list-style-type: none"> • Felles møter i bhg • Prosjektgrupper • Tilbakemelding fra FAU/SAU • Evaluering fra barna
Helhetsvurdering av drifta og måloppnåelse i organisasjonen	<ul style="list-style-type: none"> • Foreldreundersøkelsen • Tilsyn • Evaluering og justering av felles planverk – lokal plan, kvalitetsutviklingsplan m.m. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fagmøter • Ledermøter i bhg • Enhetsmøter • Kontaktmøter • Planleggingsdager • Foreldremøter • FAU/SAU

3.10 Overganger

Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. (R-17)

3.10.1 Hvorfor er dette viktig

Trygge barn er en forutsetning for at barnets utvikling skal være god. Dette skapes ved å møte alle barn med åpenhet, varme og interesse, og vise omsorg for hver enkelt. Rutiner i hverdagen er et godt hjelpemiddel for de som jobber i barnehagen.

3.10.2 Personalet skal

Ved overgang hjem til barnehage:

- Sørge for en god oppstart i barnehagen.
- Gjennomføre oppstartsamtale. Mål: Få oppstart så god og trygg som mulig.
- Bruke den tiden barnet trenger. Tilknytning gir trygghet.

- Ved overganger innad i barnehagen - fra en avdeling til en annen:
- Sørge for at nødvendig informasjon gis til ny avdeling så tidlig som mulig.
- Ta med foresatte på råd

Ved bytte av barnehage:

- Avtale med foresatte hvilken informasjon som skal sendes videre/ felles overgangsskjema.

Ved overgang fra barnehage til skole:

- Det vil komme egen lenke til planen for overgang barnehage-skole.

3.10.3 Vurdering

Planer må brukes med lokale tilpasninger i barnehagene. Rutiner og retningslinjer vurderes kontinuerlig, og endres ved behov.

3.11 Verdensarv

I R-17 er de grunnleggende verdiene, med respekt for menneskeverdet, naturen, tilhørighet, demokrati og bærekraft, viktige elementer.

- Barnehagen skal fremme verdier og holdninger for en mer bærekraftig utvikling bærekraftmål – dagens handlinger får konsekvenser for framtida.
- Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

- Opplevelser av glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet er viktig å formidle.
- Verdensarven både globalt og lokalt kan bidra til å nå alle disse målene.

3.11.1 Hvorfor er dette viktig?

Verdensarvområdet Rjukan – Notodden – Vinje er av internasjonal betydning fordi det representerer den globale endringen ved den andre industrielle revolusjon og endringen fra kullbasert industri til industri basert på elektrisk vannkraft. Det representerer et pionerarbeid hvor det ble utviklet en metode for å utvinne nitrogen fra luften for å lage kunstgjødsel, et produkt som hadde betydning i verdenssammenheng. Området viser og så endringen i Norge fra et samfunn der jordbruket var viktigste næringsvei til et samfunn der industri blir stadig mer dominerende.

For barnehagene i Tinn er det naturlig å ta utgangspunkt i sitt nærmiljø og det som er i Tinn.

De fire pilarene

1. **Vannkraft** – kraftstasjoner fra Møsvatn til Tinnsjøen
2. **Industri** – Hydroparken
3. **Transportsystem** – Rjukanbanen og fergene på Tinnsjøen
4. **Company Town** – Hydrobyen Rjukan – arkitektur og oppbygging

I 2015 ble Rjukan og Notodden industriarv innskrevet på Unescos verdensarvliste. I forvaltningsplanen står det at verdensarven skal inn i opplæringen av barn og unge i Telemark.

MÅL: Fremme lokal identitet og kultur gjennom verdensarven



Symbolet på verdensarv – Património.

En sirkel som omkranser en firkant. Firkanten er uttrykk for kultur. Sirkelen rundt symboliserer jordkloden, eller den kan fortelle oss at vi skal beskytte kulturen.

3.11.2 Personalet skal

- Barnehagene skal hvert år ha et verdensarvtema knyttet til en eller flere pilarer
- Der det er naturlig, skal verdensarv og mangfold kobles sammen.
- Femåringene deltar på to arrangementer vedr Verdensarv i regi av NIA hvert barnehageår.

3.11.3 Vurdering av arbeidet

- Barna skal kjenne igjen symbolene og vite hva det betyr
- Barna kjenner til å viser stolthet av eget sted og historien/kulturen som vi skal ta vare på for verden.

3.12 Tinn kommune er en trafikksikker kommune.

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt. (R-17 s.56)

3.12.1 Hvorfor er dette viktig?

Barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs -og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan. Målet er å forebygge skader og trafikkuhell.

3.12.2 Personalet skal

- ha fokus på trafikksikkerhet på alle turer ut av barnehagen
- følge rutinebeskrivelser for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller kollektivtransport
- kjenne rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer
- Stille krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester

- Gjennomføre trafikkopplæring i barnehagen. De eldste barna har et eget trafikkopplegg
- Følge egne regler for parkering og atkomst barnehagen
- Samarbeide med barnas hjem i det daglige og ha trafikk som tema på foreldremøtet hver høst
- Være gode forbilder for barna
- Følge barnehagens trafikksikkerhetsplan

3.12.3 Vurdering av arbeidet

- Rutinebeskrivelser gjennomgås årlig
- En evaluerer turer også ut fra et sikkerhetsfokus
- Samtale på foreldremøte hver høst

I tillegg til års plan for barnehagene, har hver enkelt barnehage et kort informasjonsskriv som legges ut via kommunikasjonsverktøyet MyKid.